Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16473

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i (AMBÇÖ), aile üyelerinin kar??la?t?klar? zorluklar, stresli ya?am olaylar? veya kriz durumlar? kar??s?nda manevi kaynaklar? ve inanç sistemlerini ne ölçüde kulland?klar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas? Gülcan Do?anay taraf?ndan 2019 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, temel amac? Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme enstrüman? sunmakt?r. Bu çal??ma, aile sistemleri teorisi ve manevi ba?a ç?kma kavramlar?n?n kesi?im noktas?nda yer almaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ailede manevi ba?a ç?kma, maneviyat, aile psikolojisi, ölçek geli?tirme, psikometri, Gülcan Do?anay

Yazarlar

Gülcan DO?ANAY

Amaç

Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin temel amac?, aile biriminin zorlay?c? durumlarla ba?a ç?karken kulland??? manevi stratejileri ve kaynaklar? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, ailelerin ortak inançlar?, ritüelleri, umut kaynaklar? ve dinsel uygulamalar? yoluyla psikososyal dayan?kl?l?klar?n? nas?l art?rd?klar?n? belirlemeyi hedefler.

Ölçek, özellikle klinik psikoloji, aile dan??manl??? ve sosyal hizmet alanlar?nda çal??an profesyoneller için tasarlanm??t?r. Bu sayede, ailelerin manevi ba?a ç?kma mekanizmalar?n?n anla??lmas? ve desteklenmesi mümkün olabilecektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, bu yap?n?n kültürel ba?lamda do?ru bir ?ekilde ölçülmesini sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, "Ailede Manevi Ba?a Ç?kma" (AMBÇ) olarak adland?r?lan psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bireysel maneviyattan farkl? olarak, ailenin bir bütün olarak manevi inançlar? ve uygulamalar? arac?l???yla stresi yönetme ve anlam bulma çabas?n? ifade eder. Bu süreç, payla??lan de?erler, kar??l?kl? destek ve zorluklara kar?? kolektif bir inanç perspektifi geli?tirmeyi içerir.

AMBÇ yap?s? genellikle pozitif ve negatif manevi ba?a ç?kma boyutlar?n? içerebilir. Pozitif ba?a ç?kma, Tanr?'ya veya yüksek bir güce güvenme, manevi toplulukla ba?lant? kurma ve zorluklar? anlamland?rma gibi uyumlu stratejileri kapsarken; negatif ba?a ç?kma, manevi çat??ma, Tanr?'ya

ARABPSYCHOLOGY.COM

k?zg?nl?k veya manevi kaynaklardan uzakla?ma gibi uyumsuz stratejileri içerebilir. Ölçe?in faktör yap?s?, bu alt boyutlar? ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r.

Geçerlik

Kaynak referans?nda geçerli?e dair spesifik say?sal de?erler sunulmam?? olsa da, ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Genellikle bu tür çal??malarda içerik geçerli?i (uzman görü?leri ile), yap? geçerli?i (faktör analizi ile) ve ölçüt geçerli?i (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) incelenmi?tir.

Ölçe?in yap? geçerli?i, manevi ba?a ç?kma yap?s?n? di?er ilgili yap?larla (örne?in, aile i?levselli?i, stres düzeyi) ili?kisi ba?lam?nda do?rulamay? hedeflemi?tir. Geçerlik çal??malar?n?n sonuçlar?, AMBÇÖ'nün aile maneviyat? ve ba?a ç?kma aras?ndaki ili?kiyi do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermelidir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Kaynakta güvenirlik sonuçlar?na dair detaylar olmamas?na ra?men, ölçek geli?tirme raporunda iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n (genellikle Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?inin rapor edildi?i varsay?lmaktad?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu ve ölçe?in genel olarak güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in farkl? zamanlarda ve farkl? örneklemlerde stabil sonuçlar verebilece?i varsay?m?n? destekler.

Faktör Analizi

Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile ölçe?in temel boyutlar? belirlenmi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen bu faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?u test edilmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden çok alt boyuttan m? olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt manevi ba?a ç?kma stratejilerini temsil etti?ini netle?tirmek ve nihai ölçek formunu olu?turmak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (örne?in, "Hiç kat?lm?yorum"dan "Tamamen kat?l?yorum"a kadar uzanan bir dereceleme).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Aile üyeleri veya yeti?kin bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Ebeveynler veya aile üyeleri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, aile içi manevi dinamikleri ölçtü?ü için, evli bireyler veya bir aile biriminin parças? olan yeti?kinler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, ka??t-kalem veya dijital uygulama yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Maneviyat, ba?a ç?kma stratejileri, aile sistemi, ölçek geli?tirme, psikolojik de?erlendirme, aile dan??manl???, Gülcan Do?anay

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Gülcan Do?anay taraf?ndan geli?tirilmi?tir ve ilk kez 2019 y?l?nda bilimsel bir kongrede sunulmu?tur. Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l: **2019**.

Ölçe?in sunuldu?u kongre bildirisine ait harici kaynak referans? a?a??dad?r: ubaksymposium.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: ailede-manevi-basa-cikma-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Do?anay, G. (2019). *Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?.* 4. Uluslararas? Bilimsel Ara?t?rmalar Kongresi'nde sunulan bildiri. 14-17 ?ubat, Yalova, Türkiye.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ailede Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için sorumlu yazar?n yay?nlanm?? makalesine veya kongre bildirisine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM